

Konečné znění zákona se zřetelem ke změnám navrhovaným Senátem

ZÁKON o veřejně prospěšné činnosti a o dobrovolnictví

ze dne 24. dubna 2003

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

1. Tento zákon upravuje pravidla:

- 1) za kterých mohou nevládní organizace vykonávat veřejně prospěšné činnosti, jakož i pravidla pro využívání výhod, jež z těchto činností plynou pro veřejnou správu v rámci výkonu veřejných povinností;
- 2) za kterých mohou nevládní organizace získat statut veřejně prospěšné organizace, jakož i pravidla pro fungování veřejně prospěšných organizací;
- 3) pro dohled nad veřejně prospěšnými činnostmi.

2. Tento zákon rovněž upravuje podmínky pro poskytování služeb dobrovolníky a pro nakládání s výhodami plynoucími z těchto služeb.

§ 2

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

- 1) "darem" – dar ve smyslu § 69 odst. 4 bodu 1 písm. d) Zákona o veřejných financích ze dne 26. listopadu 1988 (Sbírka zákonů z roku 2003 č. 15, bod 148, č. 45, bod 391 a č. 65, bod 594), dále jen "Zákon o veřejných financích";
- 2) "veřejnými zdroji" – veřejné zdroje, na něž odkazuje Zákon o veřejných financích, přidělované na veřejné výdaje v rámci tohoto zákona;
- 3) "dobrovolníkem" – osoba, která dobrovolně a bez nároku na odměnu poskytuje služby na základě ustanovení specifikovaných v tomto zákoně.

§ 3

1. Veřejně prospěšná činnost je činnost, která je společensky užitečná a kterou vykonávají nevládní organizace v oblasti veřejných povinností uvedených v tomto zákoně.

2. Nevládní organizace jsou právnické osoby nebo osoby bez právní subjektivity vytvořené v souladu se zákonnými ustanoveními, včetně nadací a sdružení, se zřetelem k odst. 4. Nevládní organizace nejsou orgány sektoru veřejných financí ve smyslu právních předpisů upravujících veřejné finance, a fungují na neziskové bázi.

3. Veřejně prospěšné činnosti mohou rovněž vykonávat:

- 1) právnické osoby a organizační jednotky fungující na základě právních předpisů upravujících vztahy mezi státem a katolickou církví v Polské republice, vztahy mezi státem a ostatními církvemi i náboženskými jednotami a ručiteli svobody víry a svědomí za předpokladu, že jejich zákonné cíle zahrnují výkon veřejně prospěšných činností;
- 2) sdružení orgánů místní správy.

4. Ustanovení Části druhé se nevztahují na:

- 1) politické strany;

- 2) odborové organizace a organizace zaměstnavatelů;
- 3) profesní samosprávy;
- 4) nadace založené výhradně státem a/nebo orgánem místní správy, pokud:
  - a) zvláštní právní předpisy nestanoví jinak,
  - b) majetek nadace nepatří pouze státu nebo jeho obecním orgánům nebo není financován z veřejných zdrojů v rámci Zákona o veřejných financích, nebo
  - c) nadace vykonává své zákonné aktivity v oblasti vědy nebo humanitních oborů, obzvláště v zájmu vědy nebo humanitních oborů;
- 5) nadace zřízené politickými stranami;
- 6) společnosti fungující na základě právních předpisů upravujících sportovní činnosti.

5. Ustanovení Části druhé Hlavy druhé se nevztahují na pověřování úkoly v oblasti ochrany polské diaspory a polských občanů v zahraničí financovaných z části státního rozpočtu, kterou má k dispozici Předseda senátního kancléřství.

§ 4

1. Sféra veřejných povinností uvedená v zákoně zahrnuje úkoly v následujících oblastech:
  - 1) sociální péče, včetně pomoci rodinám a osobám v obtížných životních situacích a poskytování rovných příležitostí takovýmto rodinám a osobám;
  - 2) charitativní činnosti;
  - 3) udržování národní tradice, pěstování polského národního povědomí a rozvoj národní, společenské a kulturní identity;
  - 4) činnosti v zájmu národnostních menšin;
  - 5) ochrana a podpora zdraví;
  - 6) činnosti v zájmu handicapovaných;
  - 7) podpora zaměstnávání a motivace ve vztahu k práci u osob, které jsou nezaměstnané nebo jimž hrozí propuštění;
  - 8) ochrana a podpora ženských práv a činnosti v zájmu rovnosti práv mužů a žen;
  - 9) činnosti podporující ekonomický rozvoj, včetně rozvoje podnikání;
  - 10) činnosti podporující rozvoj společenství a místních komunit;
  - 11) věda a humanitní obory, vzdělávání a výchova;
  - 12) cestovní ruch a volný čas dětí a mládeže;
  - 13) kultura, umění, ochrana národního dědictví a tradic;
  - 14) podpora sportů;
  - 15) přírodní prostředí a péče o zvířata a ochrana přírodního dědictví;
  - 16) veřejný pořádek a bezpečnost ve společnosti a prevence společensky patologických jevů;

- 17) podpora znalostí a dovedností potřebných pro obranu státu;
- 18)) ochrana a podpora lidských práv a svobod a aktivity podporující rozvoj demokracie;
- 19) ochrana lidí a záchranné akce;
- 20) pomoc obětem pohrom, přírodních katastrof, ozbrojených konfliktů a válek na území státu a v zahraničí;
- 21) ochrana a podpora práv spotřebitelů;
- 22) činnosti v zájmu evropské integrace a rozvoje vztahů a spolupráce mezi národy;
- 23) podpora a organizace dobrovolnictví;
- 24) činnosti zajišťující technickou podporu, výcvik a školení, informační a/nebo finanční pomoc nevládními organizacím a jednotkám uvedeným v § 3 odst. 3, v rozsahu stanoveném body 1–23.

2. Rada ministrů může prostřednictvím nařízení stanovit další úkoly jako dodatek k těm, jež jsou uvedeny v odst. 1; tyto úkoly budou patřit do oblasti veřejných povinností. Pokud tak Rada učiní, bude ve svém rozhodování přihlížet k tomu, zda jsou tyto jednotlivé úkoly pro společnost obzvláště prospěšné, a ke skutečnosti, že orgány zmíněné v § 5 odst. 1 mohou tyto úkoly vykonávat v rozsahu nezbytném pro zajištění požadavků společnosti.

§ 5

1. Orgány veřejné správy vykonávají činnosti v oblasti veřejných úkolů uvedených v § 4 ve spolupráci s nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3 vykonávajícími veřejně prospěšné činnosti se zřetelem k územnímu dělení orgánů veřejné správy. Spolupráce může probíhat zvláště ve formě:

- 1) pověření nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 k výkonu veřejných úkolů podle pravidel stanovených tímto zákonem;
- 2) vzájemné výměny informací o plánovaném směru aktivit a spolupráce za účelem harmonizace těchto směrů;
- 3) konzultace s nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3, podle rozsahu jejich aktivit, ve věci legislativních projektů v oblastech, které se vztahují k zákonným aktivitám těchto organizací;
- 4) vytvoření týmů pro vzájemnou poradou a iniciativu, skládajících se ze zástupců nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 a ze zástupců příslušných orgánů veřejné správy.

2. Spolupráce uvedená v odst.1 se uskutečňuje na základě následujících pravidel: subsidiarita, nezávislost každé ze stran, partnerství, efektivita, přípustná konkurence a průhlednost.

3. Orgán místní správy vydávající rozhodnutí přijme každoročně program spolupráce s nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3.

4. Pověřování k výkonu veřejných úkolů, které jsou uvedeny v odst. 1 bodu 1 – jako zadávané úkoly popsané v § 69 odst. 4 bodu 1 písm. d) a § 71 odst. 1 Zákona o veřejných financích se může uskutečňovat v následujících formách:

- 1) pověření k výkonu veřejných úkolů, spojené s darem financujícím jejich realizaci nebo
- 2) podpora takovýchto úkolů, spojená s darem částečně financujícím jejich realizaci.

ČÁST DRUHÁ

VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ ČINNOSTI

Hlava první

Zpoplatněné a zdarma vykonávané veřejně prospěšné činnosti

§ 6

Zákonné aktivity nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 v rámci veřejně prospěšných činností nejsou se zřetelem k § 9 odst. 1 pokládány za podnikatelské činnosti, jak jsou popsány v ustanoveních Zákona o podnikatelské činnosti a mohou být vykonávány jako aktivity zpoplatněné a/nebo zdarma.

§ 7

”Zdarma vykonávanými veřejně prospěšnými činnostmi” se rozumí poskytování služeb na základě právních vztahů, za něž nevládní organizace a subjekty uvedené v § 3 odst. 3, které poskytují takovéto služby, neúčtují žádné poplatky.

§ 8

1. Zpoplatněnou veřejně prospěšnou činností se rozumí činnost v oblasti veřejných úkolů, zahrnutá do zákonných aktivit vykonávaných nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3, za niž je obdržena platba. Zpoplatněnou veřejně prospěšnou činností se rovněž rozumí prodej zboží nebo služeb, jež je vyráběno a/nebo jež jsou poskytovány osobami, které mají přímý užitek z veřejně prospěšných činností, zejména v souvislosti s rehabilitací handicapovaných a jejich adaptací v zaměstnání, a rovněž prodej zboží darovaného v zájmu veřejného prospěchu.

2. Zisk ze zpoplatněných veřejně prospěšných činností musí být využit výhradně k uskutečnění úkolů, které patří do oblasti veřejných úkolů nebo zákonných aktivit uvedených v § 1.

§ 9

1. Zpoplatněná veřejně prospěšná činnost vykonávaná nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3 je pokládána za podnikatelskou činnost, pokud:

1) odměna uvedená v § 8 odst. 1 je vyšší než očekávané přímé náklady, vynaložené na činnost tohoto charakteru, nebo

2) odměna fyzických osob zaměstnaných při výkonu zákonné aktivity vykonávané zdarma a při výkonu zpoplatněné zákonné aktivity přesahuje 150% průměrné měsíční odměny v sektoru společností za uplynulý rok (podle údajů zveřejněných Předsedou Hlavního statistického úřadu).

2. Odměnou uvedenou v odst. 1 bodu 2 se rozumí odměna za poskytnutí práce a/nebo služeb, bez ohledu na formu pracovního vztahu nebo druh a obsah právní smlouvy podepsané s fyzickou osobou.

3. Činnost nesmí být zároveň zpoplatněnou veřejně prospěšnou činností a podnikatelskou činností.

§ 10

1. Provozování zpoplatněných veřejně prospěšných činností a veřejně prospěšných činností poskytovaných zdarma vyžaduje vedení odpovídajícího účetnictví, jež vykazuje příjmy, výdaje a účetní výsledky v souladu s právními předpisy upravujícími účetnictví.

2. Ustanovení výše uvedeného odst. 1 platí obdobně v případě, že veřejně prospěšné činnosti jsou na organizační úrovni odděleny od ostatních aktivit.

Hlava druhá

Výkon veřejně prospěšných činností na základě pověření k veřejným úkolům

§ 11

1. Orgány veřejné správy:

1) podporují nevládní organizace a subjekty uvedené v § 3 odst. 3, provádějící zákonné aktivity v dané oblasti výkonu veřejných úkolů v rozsahu uvedeném v § 4;

2) pověřují organizace a subjekty uvedené v bodě 1 uskutečňováním veřejných úkolů v rozsahu uvedeném v § 4.

2. Podpora a pověřování uvedené v odst. 1 se uskutečňují po vyhlášení veřejných soutěží, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jiný způsob pověřování.

3. Veřejných soutěží uvedených v odst. 2 se mohou účastnit nevládní organizace, subjekty uvedené v § 3 odst. 3 a organizační jednotky závislé na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem.

4. Pověřování uvedené v odst. 1 bodu 2 může probíhat jiným způsobem, než je uvedeno v odst. 2, pokud daný úkol může být efektivně vykonán jiným způsobem, upraveným zvláštním právním předpisem, obzvláště prostřednictvím nákupu služeb podle zákonných předpisů upravujících výzvy k veřejné soutěži, a pokud jsou metody výpočtu nákladů a zdanění obdobné.

§ 12

1. Nevládní organizace nebo subjekty uvedené v § 3 odst. 3 mohou rovněž o své vlastní iniciativě učinit nabídku, že budou vykonávat veřejné úkoly, včetně těch úkolů, které až dosud byly vykonávány odlišným způsobem, například prostřednictvím orgánů veřejné správy.

2. V situaci uvedené v odst. 1 orgán veřejné správy do dvou měsíců:

1) ohodnotí prospěšnost toho, že by daný úkol vykonávaly nevládní organizace nebo subjekty uvedené v § 3 odst. 3. Při tomto hodnocení vezme orgán veřejné správy v úvahu míru, do níž nabídka odpovídá prioritám veřejných úkolů a do níž garantuje splnění úkolu podle standardů stanovených pro tento úkol. Správní orgán také zváží dostupné prostředky pro uskutečnění stanovených úkolů, typy stanovených úkolů a přínos, jež plyne ze skutečnosti, že by veřejné úkoly vykonávaly nevládní organizace nebo osoby uvedené v § 3 odst. 3;

2) zveřejní své rozhodnutí, a pokud rozhodne, že je výkon daného veřejného úkolu nezbytný, informuje subjekt, jež podal nabídku, o způsobu pověření k veřejnému úkolu uvedeném v § 11 odst. 2.

§ 13

1. Instituce veřejné správy vyhlásí veřejnou soutěž alespoň 30 dní předem.

2. Oznámení týkající se veřejné soutěže musí obsahovat informace o:

1) typu úkolu;

2) výši veřejných zdrojů přidělených na tento úkol;

3) pravidlech poskytování darů;

4) termínech a podmínkách provedení daného úkolu;

5) termínu podání přihlášek;

6) termínu, způsobu a kritériích výběru nabídky;

7) veřejně prospěšných úkolech stejného druhu, uskutečněných institucí veřejné správy v roce vyhlášení veřejné soutěže a v roce předchozím, a o odpovídajících nákladech s tím, že obzvláštní pozornost bude věnována výši darů poskytnutých nevládními organizacím a subjektům uvedeným v § 3 odst. 3 a organizačním jednotkám závislým na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem.

3. Oznámení uvedené v odst. 1 musí být zveřejněno podle typu úkolu v celostátním nebo místním denním tisku, ve Veřejném informačním věstníku a v sídle orgánu veřejné správy na místě k tomu vyhrazeném. Oznámení může být zveřejněno i jinými způsoby, obzvláště prostřednictvím telekomunikační informační sítě, za předpokladu, že všichni zainteresovaní k ní mají přístup.

§ 14

Nabídka uvedená v § 11 odst. 1 a 2 musí především obsahovat:

1) detailní popis rozsahu navrhovaného veřejného úkolu;

2) termín a místo uskutečnění veřejného úkolu;

3) stanovené náklady na uskutečnění veřejného úkolu;

4) informace o předešlých aktivitách subjektu podávajícího nabídku, a to v oblasti veřejných povinností;

- 5) informace o dostupných zdrojích v oblasti personálního a materiálního zabezpečení, jež jsou nezbytné k provedení úkolu, včetně výše finančních zdrojů získaných odjinud;
- 6) prohlášení, zda bude úkol vykonán zdarma.

§ 15

1. Při hodnocení nabídek orgán veřejné správy:
  - 1) zhodnotí způsobilost nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 a organizačních jednotek závislých na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem k výkonu úkolu;
  - 2) zhodnotí navržený odhad nákladů na výkon úkolu, včetně rozsahu úkolu;
  - 3) vezme v úvahu množství veřejných prostředků přidělených na tento úkol.
2. Usnesení odst. 1 platí i v případě, že na výzvu k veřejné soutěži byla podána jen jedna nabídka.
3. Instituce veřejné správy musí při podání vysvětlení své volby určité nabídky specifikovat, jak tato nabídka splnila požadavky stanovené zákonem a veřejnou soutěží, uvedené v § 13. Platí rovněž usnesení odst. 2.

§ 16

1. Nevládní organizace a subjekty uvedené v § 3 odst. 3 a organizační jednotky závislé na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem mají na základě přijetí pověření k výkonu veřejného úkolu v podobě popsané v § 11 odst. 2 povinnost dokončit úkol v době a za podmínek specifikovaných ve smlouvě, respektive vykonávat úkol nebo podporovat výkon úkolu se zřetelem k § 71 odst. 2 Zákona o veřejných financích a ustanovením následného zákona. Instituce veřejné správy, která zadává úkol, je povinna přidělit na úkol příslušné veřejné zdroje ve formě daru.
2. Smlouva uvedená v odst. 1 musí být vyhotovena v písemné formě. V opačném případě bude považována za neplatnou.
3. Smlouva pověřující k výkonu veřejného úkolu může být podepsána na dobu trvání výkonu úkolu nebo na dobu určitou, nepřesahující tři roky.
4. Veřejný úkol nemůže vykonávat jednotka, která není jednou ze stran smlouvy, pokud smlouva nepřipouští, aby takováto jednotka určité části úkolu vykonávala.
5. Nevládní organizace a subjekty uvedené v § 3 odst. 3 a organizační jednotky závislé na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem jsou povinny ve svých účetních knihách označit zdroje, obdržené na uskutečnění smlouvy uvedené v odst. 1. Obdobně platí ustanovení § 10 odst. 1.

§ 17

Orgán veřejné správy, který zadává veřejný úkol, se zavazuje pravidelně kontrolovat a hodnotit plnění úkolu, a obzvláště ohodnotit:

- 1) míru plnění úkolu;
- 2) efektivitu, přesnost a kvalitu plnění úkolu;
- 3) správné využití veřejných zdrojů obdržených na výkon úkolu;
- 4) vedení dokumentace, předepsané zákonem a dalšími právními předpisy.

§ 18

1. Zpráva o plnění úkolu, popsaná ve smlouvě, musí být dokončena do 30 dnů od vypršení smlouvy, se zřetelem k odst. 2.
2. Zprávy se zpracovávají na časové období rozpočtového roku.

§ 19

Ministr zodpovědný za sociální zabezpečení stanoví ve formě nařízení:

- 1) vzor nabídky uvedené v § 11 odst. 2 a § 12 odst. 1;
- 2) obecný vzor smlouvy uvedené v § 16 odst. 1;
- 3) vzor zprávy uvedené v § 18 odst. 1

- se zřetelem k potřebě jasně definovat práva a povinnosti nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 a organizačních jednotek závislých na institucích veřejné správy nebo pod jejich dohledem, jakož i odpovídající práva a povinnosti orgánů veřejné správy, a rovněž se zřetelem k potřebě poskytovat úplné informace týkající se plnění úkolu.

Hlava třetí Veřejně prospěšné organizace

§ 20

Nevládní organizace nebo subjekt uvedený v § 3 odst. 3 může být veřejně prospěšnou organizací, pokud, se zřetelem k § 21, splňuje následující požadavky:

- 1) vykonává své zákonné aktivity v zájmu celé komunity nebo definované skupiny jedinců za podmínky, že tato skupina je vybrána kvůli svým obzvláště obtížným životním podmínkám nebo finanční situaci ve vztahu ke zbytku společnosti;
- 2) Činnosti uvedené v bodě 1, se zřetelem k bodu 3, jsou jedinými zákonnými aktivitami organizace a týkají se uskutečňování veřejných úkolů v zájmu celé komunity nebo skupiny jedinců uvedené v bodu 1, a rovněž dalších společensky důležitých úkolů, jak jsou popsány v § 4;
- 3) ve vztahu k sportovním sdružením a asociacím se splněním kritérií uvedených v bodě 2 může rozumět provádění činností uvedených v bodech 1 a 2 také v zájmu členů sportovních sdružení a asociací;
- 4) nevykonává podnikatelské činnosti, nebo se její podnikatelské činnosti omezují pouze na splnění zákonných aktivit;
- 5) její celkový příjem je určený na aktivity uvedené v bodech 1 a 2;
- 6) má zákonnou kolegiální instituci pro kontrolu nebo dohled, oddělenou od vedení organizace a nepodléhající dozoru vedení ve věci vnitřní kontroly nebo dohledu. Členové instituce pro kontrolu a dohled:
  - a) nesmějí být členy vedení organizace, ani jejich přímí příbuzní, ani jejich příbuzní sňatkem či být v organizaci ve vztahu pracovní podřízenosti;
  - b) nesmějí být zákonným rozsudkem shledáni vinnými ze spáchání úmyslného trestného činu;
  - c) mohou obdržet, díky svým povinnostem v takovéto instituci, náhradu vynaložených nákladů nebo odměnu nepřesahující hranici stanovenou v § 8 bodu 8 Zákona o odměňování osob zodpovědných za určité právní jednotky ze dne 3. března 2000.
- 7) stanovy či jiné interní akty organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 zakazují:
  - a) poskytovat půjčky nebo ručit za závazky na majetku u osob v následujících vztazích k organizaci: členové, zaměstnanci, manželé členů či zaměstnanců nebo jejich přímí příbuzní či příbuzní sňatkem, nebo osoby, jež jsou jejich přímými příbuznými nebo příbuznými sňatkem v řadě pobočné nebo jež jsou v jejich svěřenecké péči nebo pod jejich dohledem a jež jsou následně nazýváni "blízkými příbuznými";
  - b) postoupit svůj majetek ve prospěch svých členů, zaměstnanců nebo příbuzných členů či zaměstnanců podle jiných pravidel než těch, která platí pro třetí strany, obzvláště pokud je takovéto postoupení uskutečněno zdarma nebo přednostně;
  - c) užívat svůj majetek v zájmu svých členů, zaměstnanců nebo příbuzných členů či zaměstnanců podle jiných pravidel než těch, která platí pro třetí strany, pokud takovéto užití nepramení přímo ze zákonných cílů organizace nebo subjektu uvedeného v § 3 odst. 3;

d) přednostně nakupovat zboží nebo služby od jednotek, v nichž jsou účastni členové, zaměstnanci nebo příbuzní členů či zaměstnanců.

§ 21

V případě subjektů uvedených v § 3 odst. 3 bodu 1:

- 1) jsou veřejně prospěšné činnosti popsané v § 20 bodu 1 charakterizovány způsobem, který zajistí náležitě obeznámení se s organizací a účetnictvím;
- 2) nepatří požadavek výlučnosti aktivity uvedený v § 20 bodu 2;
- 3) ustanovení § 20 bodu 5 platí pro příjem získaný prostřednictvím výkonu veřejně prospěšných činností;
- 4) ustanovení § 20 bodu 6 platí obdobně, se zřetelem ke zvláštním právním předpisům upravujícím organizaci a fungování takovýchto jednotek, a jsou upravena příslušnými ustanoveními ve stanovách nebo jiných vnitřních aktech takovýchto jednotek.

§ 22

1. Nevládní organizace a subjekty uvedené v § 3 odst. 3 bodu 2 registrované u Státního rejstříkového soudu získají statut veřejně prospěšné organizace, pokud je v rejstříku zaznamenáno, že organizace nebo subjekt splňuje kritéria § 20, podle pravidel a v podobě předepsané Zákonem o Státním rejstříkovém soudu ze dne 20. srpna 1997 (Sbírka zákonů z roku 2001, č. 17, bod 209 a č. 110, bod 1189, a z roku 2002 č. 1 bod 2 a č. 113, bod 984 a z roku 2003 č. 49, bod 408 a č. 60, bod 535).
2. Nevládní organizace, na něž se nevztahuje odst. 1, a subjekty uvedené v § 3 odst. 3 bodu 1 obdrží statut veřejně prospěšné organizace dnem zápisu u Státního rejstříkového soudu, podle pravidel a v podobě předepsané zákonem uvedeným v odst. 1.
3. Nevládní organizace a subjekty uvedené v odst. 1 ztratí statut veřejně prospěšné organizace dnem výmazu zápisu o splnění kritérií uvedených v § 20 z rejstříku u Státního rejstříkového soudu, a to po oficiálním vznesení námítky.

§ 23

1. Veřejně prospěšná organizace připravuje výroční zprávy o svých aktivitách se zřetelem k ostatním zvláštním právním předpisům a zveřejňuje zprávy v podobě, která je přístupná všem zainteresovaným.
2. Veřejně prospěšná organizace připravuje a zveřejňuje roční finanční výkazy, i když ostatní právní předpisy upravující účetnictví tuto povinnost nestanoví. Obdobně platí právní předpisy upravující účetnictví.
3. Zprávy, na něž odkazuje odst. 1, zahrnují zprávy podané nadacemi ve shodě s příslušnými právními předpisy.
4. Veřejně prospěšná organizace podává zprávy a výkazy uvedené v odst. 1 a 2 ministrovi zodpovědnému za sociální zabezpečení, a to bez ohledu na jiné závazné právní předpisy.
5. Ve vztahu k veřejně prospěšným organizacím, jejichž finanční výkazy nemusejí být prověřovány podle právních předpisů upravujících účetnictví, může ministr zodpovědný za veřejné finance ve shodě s ministrem zodpovědným za sociální zabezpečení stanovit takovou povinnost ve formě usnesení, se zřetelem k:

- 1) výši obdržенých darů;
- 2) výši příjmů;
- 3) potřebě zajistit dohled nad správným vedením záznamů.

§ 24

1. Veřejně prospěšná organizace má, podle zvláštních právních předpisů, nárok na výjimku z:
  - 1) daně z příjmu právnických osob,
  - 2) daně z nemovitostí,

- 3) daně v občanskoprávním řízení,
- 4) kolkovného a
- 5) soudních poplatků,

- ve vztahu k veřejně prospěšným činnostem touto organizací prováděným.

2. Veřejně prospěšná organizace může, podle pravidel stanovených zvláštními právními předpisy, přednostně koupit trvalé poživací právo nemovitostí, které vlastní stát nebo jednotky místní samosprávy.

3. Nevládní organizace, jež získala statut veřejně prospěšné organizace, musí podle pravidel stanovených zvláštními právními předpisy splnit závazky pramenící z výjimek z daňových povinností, z nichž měla prospěch, než obdržela statut veřejně prospěšné organizace.

4. V případě ztráty statutu veřejně prospěšné organizace ztratí nevládní organizace právo na prospěch z výjimek pramenících z tohoto statutu.

5. Poživací právo uvedené v odst. 2 vyprší mocí zákona, když organizace nebo subjekt ztratí statut veřejně prospěšné organizace.

§ 25

Veřejně prospěšná organizace může přijmout zaměstnance, kteří nenastupují vojenskou službu v armádě, podle pravidel a v podobě předepsané zvláštními právními předpisy.

§ 26

Rozhlasové a televizní stanice mají povinnost poskytnout veřejně prospěšným organizacím příležitost zdarma informovat o svých aktivitách podle pravidel předepsaných zvláštními právními předpisy.

§ 27

Poplatník daně z příjmu fyzických osob může podle pravidel a v podobě předepsané zvláštními právními předpisy přidělit 1% z daně vypočítané podle zvláštních právních předpisů ve prospěch jím vybrané veřejně prospěšné organizace.

Hlava čtvrtá

Dozor

§ 28

1. Dozor nad činnostmi veřejně prospěšných organizací ve věci plnění veřejných úkolů a využití výhod popsaných v zákoně vykonává ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení, se zřetelem k odst. 2.

2. Veřejně prospěšné organizace, které provádějí svou činnost v oblasti ochrany obyvatelstva a záchranných akcí, vykonávají touto činností veřejné úkoly; dozor nad správným využitím výhod popsaných v zákoně vykonává ministr zodpovědný za vnitřní záležitosti. Ustanovení § 29-34 platí obdobně.

§ 29

1. Na činnost veřejně prospěšné organizace dohlíží ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení v souladu s § 28 odst. 1.

2. Provedení kontroly stanovuje zákonem ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení z moci svého úřadu nebo jménem orgánu veřejné správy.

3. Kontrolu provádějí osoby, které jsou držiteli písemného povolení vydaného ministrem zodpovědným za záležitosti sociálního zabezpečení.

4. Kontrola může vyžadovat přítomnost zástupce Rady pro veřejně prospěšné činnosti, pokud ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení podá příslušný návrh, nebo přítomnost zástupce orgánu veřejné správy, uvedeném v odst. 2, nebo zástupce nevládní organizace nebo subjektů uvedených v § 3 odst. 3.

5. Ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení může provedením kontroly pověřit guvernéra provincie.

6. Ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení může podat návrh na povolení provedení kontroly institucí, která se specializuje na kontrolní činnost u daného typu aktivit.

§ 30

1. Osoby zmocněné k provedení kontroly jsou oprávněny vstupovat na pozemky a do objektů nebo jejich částí, kde organizace vykonává svoje aktivity, a mohou také vyžadovat podání písemného nebo ústního vysvětlení. Inspektoři mají právo přístupu k dokumentům nebo jiným nositelům informací a údajů, které jsou relevantní k obsahu kontroly.

2. Kontrola uvedená v odst. 1 probíhá v přítomnosti zástupce vedení, nebo jeho/jejího zástupce, nebo zaměstnance příslušné veřejně prospěšné organizace. Pokud nikdo z výše zmíněných není přítomen, je nutná přítomnost svědka.

§ 31

1. Po provedení kontroly se sepíše zpráva, podepsaná úředníky, kteří kontrolu provedli, a vedoucím příslušné veřejně prospěšné organizace nebo osobou jím pověřenou. Pokud vedoucí příslušné veřejně prospěšné organizace nebo osoba jím pověřená odmítnou zprávu podepsat, musí udat důvod. Pokud vedoucí veřejně prospěšné organizace nebo osoba jím pověřená odmítnou zprávu podepsat, je zpráva považována za podepsanou dnem odmítnutí.

2. Vedoucí příslušné veřejné organizace může do 14 dnů od podpisu zprávy podat písemné vysvětlení nebo podat námítky k obsahu zprávy.

3. Úředníci, kteří provedli kontrolu, po přezkoumání námitek uvedených v odst. 2 vydají výslednou zprávu. Pokud námítky nejsou akceptovány, ať již zcela nebo částečně, předkládá se písemné oznámení námitek.

§ 32

Zpráva o provedení kontroly musí obsahovat popis skutečností zjištěných v průběhu kontroly včetně všech nedostatků, se zřetelem k jejich příčinám, rozsahu a výsledku a dobou nutnou k jejich nápravě v délce alespoň 30 dnů.

§ 33

1. Ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení nebo guvernér provincie ministrem pověřený vyzve veřejně prospěšnou organizaci, aby v dané časové lhůtě odstranila chyby, které byly zjištěny v průběhu kontroly.

2. Pokud veřejně prospěšná organizace chyby neodstraní, ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení může požádat o výmaz záznamu uvedeného v § 22 odst. 1 ze soudního rejstříku nebo o odstranění zápisu organizace ze Státního rejstříkového soudu.

3. Pokud veřejně prospěšná organizace neodstraní chyby týkající se splnění požadavků popsanych v § 20 a 21, ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení podá žádost o odstranění zápisu organizace ze Státního rejstříkového soudu.

4. Pokud je veřejně prospěšná organizace odstraněna z registru, nebo dojde k výmazu záznamu uvedeného v § 22 odst. 1 ze soudního rejstříku, je organizace povinna do 6 měsíců utratit za své vlastní aktivity uvedené v § 4 prostředky získané prostřednictvím veřejného fundraisingu, vybrané v období, kdy organizace měla statut veřejně prospěšné organizace.

5. Prostředky, které nebyly využity způsobem a ve lhůtě uvedené v odst. 4, musí být neprodleně postoupeny organizaci, která provozuje zákonné aktivity ve stejném nebo podobném rozsahu a kterou vybere ministr zodpovědný za záležitosti sociálního zabezpečení. Předání prostředků v tomto případě nezakládá vznik daru tak, jak je definován zvláštními právními předpisy.

§ 34

1. V oblastech, které neupravuje tento zákon, je dozor a kontrola nad utrácením veřejných prostředků definována příslušnými právními předpisy upravujícími veřejné finance.
2. Ustanovení § 30-34 nevylučuje možnost aplikovat zvláštní právní předpisy týkající se dohledu a kontroly, ani kontrolní pravomoci jiných institucí.

Hlava pátá
Rada pro veřejně prospěšné činnosti

§ 35

1. Rada pro veřejně prospěšné činnosti, dále jen "Rada", je zřizována jako odborný, poradní a kontrolní orgán ministra zodpovědného za záležitosti sociálního zabezpečení.
2. K povinnostem Rady patří především:
  - 1) vyjadřovat názor na otázky relevantní k aplikaci tohoto zákona;
  - 2) vyjadřovat názor na právní úkony vlády týkající se veřejně prospěšných aktivit a dobrovolnictví;
  - 3) poskytovat pomoc a vyjadřovat názor na řešení konfliktů mezi institucemi veřejné správy a veřejně prospěšnými organizacemi;
  - 4) sbírat a analyzovat informace o provedených kontrolách a jejich výsledcích;
  - 5) účastnit se průběhu kontroly;
  - 6) vyjadřovat názory na otázky týkající se veřejných úkolů, pověřování nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 k vykonání takovýchto úkolů, a doporučovat standardy k výkonu veřejných úkolů;
  - 7) vytvářet ve spolupráci s nevládními organizacemi a subjekty uvedenými v § 3 odst. 3 mechanismy informování o standardech výkonu veřejně prospěšných činností a o zaznamenaných příkladech porušení těchto standardů.
3. Funkční období Rady je tři roky.

§ 36

1. Rada se skládá z:
  - 1) pěti zástupců institucí veřejné správy a organizačních jednotek na nich závislých nebo pod jejich dohledem;
  - 2) pěti zástupců jednotek místní správy;
  - 3) desíti zástupců nevládních organizací, sdružení a svazů nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3.
2. Členové Rady jsou jmenováni a odvoláváni ministrem zodpovědným za záležitosti sociálního zabezpečení, nicméně jmenování členů Rady zastupujících:
  - 1) nevládní organizace, sdružení a svazy nevládních organizací a subjekty uvedené v § 3 odst. 3 je omezeno na kandidáty předem vybrané organizacemi;
  - 2) orgány veřejné správy a jednotky jimi kontrolované nebo pod jejich dohledem je omezeno na osoby předem vybrané těmito institucemi a vedoucími těchto institucí;
  - 3) jednotky místní správy je omezeno na osoby navržené stranou samosprávy v Oboustranném výboru vlády a místní správy.
3. Ministr zodpovědný za sociální zabezpečení odvolává členy Rady před koncem funkčního období:
  - 1) na jejich žádost;
  - 2) na žádost subjektu uvedeného v odst. 2 zastoupeného členem;
  - 3) pokud jsou pravomocně shledáni vinnými ze spáchání úmyslného trestného činu.

§ 37

Zasedání Rady svolává ministr zodpovědný za sociální zabezpečení nebo na základě návrhu minimálně jedné čtvrtiny členů Rady.

§ 38

Rada může:

- 1) jmenovat znalce;
- 2) zvát na svá zasedání zástupce institucí veřejné správy a nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3, které nejsou zastoupeny v Radě;
- 3) zadávat výzkumné a znalecké studie týkající se úkolů realizovaných Radou.

§ 39

1. Náklady Rady vyplývající ze služeb, provádění výzkumů a přípravy znaleckých studií, jakož i účasti znalců a osob, které nejsou členy Rady, na jejích zasedáních, jsou zčásti kryty z rozpočtu, který má k dispozici ministr zodpovědný za sociální zabezpečení.

2. Za účast na práci Rady přísluší zúčastněným osobám diety a náhrady cestovních nákladů definované ustanoveními § 77(5) bod 2 Zákonníku práce.

3. Zaměstnavatel musí zaměstnanci, který je členem Rady, poskytnout dovolenou za účelem účasti na zasedání Rady. Po dobu dovolené má zaměstnanec nárok na odměnu vypočítanou jako finanční ekvivalent dovolené na zotavenou. Náklady na tuto odměnu jsou kryty z rozpočtu, který má k dispozici ministr zodpovědný za sociální zabezpečení.

§ 40

Ministr zodpovědný za sociální zabezpečení určí formou nařízení:

- 1) způsob jmenování členů Rady se zřetelem k potřebě zajistit přesné zastoupení nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3, k různorodosti typů veřejně prospěšných organizací a k termínům předložení kandidátů na členy Rady;
- 2) organizaci a způsob fungování Rady, jakož i pravidla účasti zástupců orgánů veřejné správy, nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3, které nejsou v Radě zastoupeni, na její práci.

§ 41

Administrativní a kancelářské služby Radě zajišťuje kancelář ministra zodpovědného za sociální zabezpečení.

ČÁST TŘETÍ

DOBROVOLNICTVÍ

Hlava první

Obecná ustanovení

§ 42

1. Na základě ustanovení vymezených v této části mohou dobrovolníci vykonávat služby jménem:

- 1) nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 v oblasti jejich zákonných aktivit, obzvláště v oblasti veřejně prospěšných činností;
- 2) orgánů veřejné správy, s výjimkou výkonu ekonomických aktivit;

3) organizačních jednotek kontrolovaných orgány veřejné správy nebo pod jejich dohledem, s výhradou, že dobrovolník nesmí jménem těchto jednotek vykonávat ekonomické aktivity.

– dále souhrnně nazývaných "beneficient."

2. Ustanovení této části se vztahují také na dobrovolníky na území Polské republiky, vykonávající služby v zájmu mezinárodních organizací, pokud ustanovení mezinárodních smluv nestanoví jinak.

§ 43

Dobrovolník musí být kvalifikovaný a musí vyhovět požadavkům relevantním k obsahu a rozsahu konaných aktivit, pokud zvláštní právní předpis ukládá povinnost, že dobrovolník musí takovéto schopnosti mít a takovýmto požadavkům vyhovět.

§ 44

1. Služby dobrovolníků jsou vykonávány v rozsahu, oblasti a čase stanoveném ve smlouvě s beneficiem. Smlouva musí rovněž obsahovat ustanovení, které umožňuje její zrušení.

2. Na žádost dobrovolníka je beneficiem povinen písemně stvrdit obsah smlouvy uvedené v odst. 1 a rovněž vystavit písemné potvrzení o službách poskytnutých dobrovolníkem, včetně informace o rozsahu poskytnutých služeb, pokud dobrovolník o zahrnutí této informace do potvrzení zažádá.

3. Na žádost dobrovolníka musí beneficiem předložit písemné stanovisko ke službám poskytnutým dobrovolníkem.

4. Pokud jsou služby dobrovolníka vykonávány v časovém období přesahujícím 30 dní, smlouva musí být vyhotovena písemně.

Hlava druhá

Podrobná ustanovení

§ 45

1. Beneficiem je povinen:

1) informovat dobrovolníka o jakýchkoli zdravotních a bezpečnostních rizicích spojených s poskytovanými službami a o pravidlech ochrany před těmito riziky;

2) poskytnout dobrovolníkovi, podle pravidel vztahujících se na zaměstnance, stanovených zvláštními právními předpisy, bezpečné a hygienické podmínky k poskytování služeb, včetně příslušných lékařských vyšetření, osobní ochrany a zaškolení v otázkách bezpečnosti a hygieny při práci;

3) krýt cestovní náklady a diety, podle pravidel vztahujících se na zaměstnance, stanovených zvláštními právními předpisy.

2. Na základě ustanovení popsaných zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnavatele musí beneficiem krýt ostatní nepostradatelné náklady, jež vyvstaly dobrovolníkovi, spojené se službami, jež dobrovolník poskytuje v zájmu beneficiem.

3. Beneficiem musí hradit náklady na školení dobrovolníků v rozsahu služeb jimi poskytovaných, popsaných ve smlouvě uvedené v § 44 odst. 1.

4. Dobrovolník může beneficiem zcela nebo částečně zprostit povinností vyjmenovaných v odst. 1 bodu 3, a to pouze písemnou formou.

§ 46

1. Dobrovolník má nárok na dávky zdravotní péče na základě zvláštních právních předpisů týkajících se běžného zdravotního pojištění.

2. Dobrovolník má nárok na odškodnění v případě nehody v průběhu poskytování služeb uvedených v § 42 na základě zvláštních právních předpisů se zřetelem k odst. 3

3. Beneficiet je povinen zajistit dobrovolníkovi poskytujícímu služby v časovém období nepřesahujícím 30 dní pojištění proti nehodám.

§ 47

Beneficiet je povinen informovat dobrovolníka o jeho zákonných právech a povinnostech a poskytnout mu přístup k takovýmto informacím.

§ 48

Pokud existuje smlouva podepsaná beneficietem uvedeným v § 42 odst. 1 bodech 2 a 3 a dobrovolníkem, na jejímž základě může být dobrovolník vyslán k výkonu svých povinností na území cizí země, má dobrovolník podle mezinárodní smlouvy zavazující Polskou republiku nárok na dávky a náhradu nákladů všeobecně uznávaných pro tuto situaci, pokud mezinárodní smlouvy nestanoví jinak.

§ 49

Náklady, které jsou uvedené v § 45 odst. 1 a 3 a § 46 odst. 3, jsou (v tomto pořadí):

- 1) náklady na provádění zákonných aktivit nevládních organizací a subjektů uvedených v § 3 odst. 3 jako beneficietů, a
- 2) náklady beneficietů uvedených v § 42 odst. 1 bodech 2 a 3.

§ 50

Hodnota služeb poskytovaných dobrovolníkem nezakládá vznik daru beneficietovi podle ustanovení Občanského zákoníku a daňových právních předpisů.

§ 51

První funkční období Rady uvedené v § 35 bodu 1 trvá dva roky.

§ 52

Do 30. června 2005 přednese Rada ministrů Sejmu a Senátu Polské republiky zprávu o fungování tohoto zákona za časové období od jeho vstupu v platnost do 31. prosince 2004.

§ 53

Zákon vstupuje v platnost podle ustanovení popsaných v samostatném zákoně.